

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 84/2018
29.06.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у правној ствари тужилаца: 1) АА из ..., 2) ББ из ..., 3) ВВ из ..., 4) ГГ из ..., 5) ДД из ..., 6) ЂЂ из ..., 7) ЕЕ из ..., 8) ЖЖ из ..., 9) ЗЗ из ..., 10) ИИ из ..., 11) ЈЈ из ..., 12) КК из ..., 13) ЛЛ из ..., 14) ЉЉ из ..., 15) ММ из ..., 16) НН из ..., 17) ЊЊ из ..., 18) ОО из ..., 19) ПП из ..., 20) РР из ..., 21) СС из ..., 22) ТТ из ..., 23) ЋЋ из ..., 24) УУ из ..., 25) ФФ из ..., 26) ХХ из ..., ЦЦ из ..., ЧЧ из ..., ЏЏ из ..., ШШ из ..., АБ из ..., АВ из ..., АГ из ..., АД из ..., АЂ из ..., АЕ из ..., АЖ из ..., АЗ из ... и АИ из ..., чији је заједнички пуномоћник Слободан Стојановић, адвокат из ..., ул. ... бр. ..., против тужених: 1) АЈ..., чији је пуномоћник Владимир Добрић, адвокат из ..., 2) АК у стечају, ... и 3) АЛ у стечају, ... чији је пуномоћник Бранислав Поповац, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 7643/15 од 27.04.2017. године, у седници већа одржаној дана 29.06.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 7643/15 од 27.04.2017. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог АЈ ... за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 9091/13 од 18.09.2015. године одбијен је тужбени захтев тужилаца за утврђење да је ништав уговор о солидарном јемству S-1 2047/09 закључен између тужених 16.12.2009. године, као неоснован. Обавезани су тужиоци да солидарно на име парничних трошкова плате првотуженом износ од 1.105.800,00 динара са затезном каматом од 18.09.2015. године до исплате, а трећетуженом износ од 582.000,00 динара са затезном каматом од 18.09.2015. године до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 7643/15 од 27.04.2017. године одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена првостепена пресуда у ставу I изреке и у делу става II изреке којим су тужиоци обавезани да солидарно на име

трошкова парничног поступка првотуженом исплате 1.105.800,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате, а туженом трећег реда износ од 582.000,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Преиначена је првостепена пресуда у делу одлуке о трошковима и одбијен захтев тужене у погледу затезне камате на досуђени износ трошкова поступка од 18.09.2015. године до извршности. Одбијен је захтев првотуженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиоци су изјавили благовремену и дозвољену ревизију, због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

У одговору туженог АЈ на ревизију тужилаца предложено је да се ревизија одбије као неоснована.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11... 55/14) Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужилаца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Насупрот ревизијским наводима нису учињене ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку. Другостепени суд је правилно испитао побијану пресуду у границама жалбених разлога. Оценио је релевантне жалбене наводе и дао јасне разлоге за донету одлуку.

Предмет тужбеног захтева је утврђење ништавости Уговора о солидарном јемству S-1 2047/09 закљученог између тужених 16.12.2009. године. Према чињеничним тврдњама тужбе, тужиоци су акционари – сувласници и запослени код туженог АЈ, у стечају. Зато имају правни интерес за утврђење ништавости спорног уговора. Разлоге за ништавост уговора заснивају на повреди одредаба Закона о привредним друштвима о располагању имовином велике вредности и сукобу интереса. Разлоге за ништавост уговора заснивају и на повреди основних начела облигационог права. Сматрају да је уговор ништав и због непостојања каузе.

Према утврђеном чињеничном стању АК је куповином акција АЈ постао његов већински власник. АК је са туженим првог реда АЈ закључио Уговор о издавању банкарске гаранције и Уговор о дугорочном инвестиционом кредиту 05.01.2006. године. Између истих уговорних страна је 16.12.2009. године закључен Уговор о репрограму дугорочног кредита Л 2047/09 на износ од 3.233.494,35 еура у динарској противвредности. Ради обезбеђења враћања кредита, између тужених АЈ, АК и АЈ закључен је спорни Уговор о солидарном јемству 16.12.2009. године. Овим уговором АЈ се обавезао према банци да благовремено и у потпуности измири све обавезе АК из Уговора о репрограму дугорочног кредита Л 2047/09, који је закључен између АЈ и АК на износ од 3.223.494,35 еура увећаног за припадајућу камату и друге трошкове. По Уговору о солидарном јемству, између банке као меничног повериоца и АЈ као меничног дужника закључен је Споразум о испуњавању бланко потписаних меница. Споразумом је АЈ овлашћена да испуни менице дате по основу уговора, на име

дospelог и неплаћеног дуга. Због неиспуњења обавеза по наведеним уговорима Банка је кредит прогласила доспелим. На основу датих меница као веродостојних исправа поднела је предлог за извршење против АЛ ... као извршног дужника. По предлогу је донето решење о извршењу Ив 474/10 од 21.09.2010. године. Решењем РГЗ Служба за катастар непокретности од 12.01.2012. године извршен је упис забележбе тог решења.

По приговору извршног дужника АЛ овде туженог трећег реда, решење о извршењу стављено је ван снаге и предмет уступљен парничном одељењу. У парничном поступку донета је пресуда П 2971/11 од 09.06.2011. године којом је одржано на снази решење о извршењу којим је обавезан АЛ да АЈ исплати износ од 3.360.609,51 евра са затезном каматом од 13.09.2010. године. Над АЛ отворен је стечајни поступак решењем Ст 275/12 од 22.05.2012. године. Због тога је другостепеним решењем Пж 9092/11 од 30.05.2012. године прекинут парнични поступак. АЈ је у стечајном поступку над АЛ као разлучни поверилац поднела пријаву потраживања на износ од 469.211.309,95 динара. Закључком Ст 275/12 од 07.12.2012. године потраживање јој је оспорено. Из разлога што се њено потраживање као разлучног повериоца заснивало на извршној исправи, решењу Ив 474/10, стечајни управник АЛ у стечају је поднео тужбу 31.12.2012. године у парници П 9087/12, ради доказивања да наведено потраживање не постоји. И ова парница је у прекиду.

Решењем Привредног суда у Београду Ст 1130/12 од 07.06.2012. године отворен је поступак стечаја над туженим другог реда АК. Тужени трећег реда АЛ у стечају је у том поступку пријавио потраживање у износу од 382.470.427,31 динара, које му је оспорено закључком Ст 1130/12 од 11.12.2012. године. Зато је покренуо парницу ради утврђења основаности потраживања у предмету П 9086/12. Поступак у тој парници је прекиду. Истим закључком у стечају је утврђено разлучно право АЈ за износ главног дуга од 373.920.509,30 динара и камату од 104.577.814,30 динара.

На основу тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да спорни Уговор о солидарном јемству није ништав. Из одредбе члана 443. тада важећег Закона о привредним друштвима не произлази да непоштовање процедуре при доношењу одлука о располагању имовином велике вредности за последицу има ништавост правног посла закљученог мимо те процедуре. Уговор није ништав ни према одредбама чл. 31 - 35. Закона о привредним друштвима. Тужени првог реда не спада у лица из члана 31. Закона. Ради се о правном послу закљученом између привредног друштва и трећег лица у чије редовно пословање спадају послови одобравања кредита и обезбеђења. Спорни уговор није противан принудним прописима, јавном поретку и правилима морала. Исти има одређену и допуштену каузу. Из тих разлога је одбијен тужбени захтев.

Према оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су одбили тужбени захтев као неоснован.

Ништав уговор је уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује шта друго. Уговор је ништав и ако не постоји основ или је он недопуштен.

У конкретном случају тужени трећег реда АЛ, у стечају се спорним уговором обавезао да као солидарни јемац јемчи туженом првог реда АЈ целокупном својом имовином за обавезе туженог другог реда АК, из уговора о кредиту, односно репрограму. Уговором се обавезао и да ће у својству солидарног дужника и јемца платца на први позив првотужене банке у потпуности измирити све доспеле обавезе дужника из основног посла. У име туженог АЛ уговор је потписао тадашњи директор АЈ. Нису достављени докази о томе да је у моменту закључења уговора у Агенцији за привредне регистре било уписано његово ограничење у заступању.

Одлуку о закључењу правног посла стицања и располагања имовином велике вредности доноси Скупштина друштва у складу са одредбом члана 443. став 4. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС" 125/04), који је био у примени у спорном периоду. Међутим и да се ради о располагању имовином велике вредности из члана 442. став 2. Закона, изостанак одлуке Скупштине о одобрењу таквог располагања не би имало за последицу ништавост спорног уговора о јемству, већ успостављање права несагласних акционара да изразе своје неслагање, иступе из друштва и траже откуп њихових акција од стране друштва. Да изостанак одлуке Скупштине друштва не води ништавости уговора указује и одредба члана 103. став 2. Закона о облигационим односима. По наведеној законској одредби уговор остаје на снази ако је само једна страна повредила одређено правило поступања. Ни касније донети Закон о привредним друштвима не прописује као последицу ништавост правних послова или радњи располагања имовином велике вредности без одлуке Скупштине друштва. Законодавац је изменама увео могућност поништаја правног посла односно радње стицања и располагања имовином велике вредности ако је било пропуста у процедури, али право на тужбу не даје трећим лицима. То произлази из одредби члана 472. Закона о привредним друштвима (Сл гласник РС 36/11, 99/11, 83/14... 5/15).

Не ради се ни о правном послу из сукоба интереса јер спорни уговор није закључен између лица из члана 31. Закона о привредним друштвима и друштва у чијем су интересу та лица дужна да раде. Правни посао закључен из сукоба интереса води ништавости само у случају да се ради о уговорима које закључи лице које има дужност према друштву, са привредним друштвом ако посао није одобрен у складу са ст. 1. и 2. члана 35. Закона о привредним друштвима или за који није пружен доказ из става 4. овог члана Закона.

Неосноване су и тврдње тужилаца о недопуштеној каузи. На страни туженог АЈ основ закључења уговора о јемству је јасан и допуштен. То је обезбеђење враћања кредита. Банка има легитиман правни интерес да своја потраживања по уговору о кредиту обезбеди различитим инструментима обезбеђења, па и јемством другог правног лица. Отуда поступања банке нису супротна начелу савесности и поштења.

Закључени уговор нема ни елемената зеленашког уговора. Уговор је закључен у циљу додатног обезбеђења испуњена обавеза из уговора о репрограму кредита. Његовом закључењу је трећетужени АЛ добровољно приступио. Не ради се о искоришћавању тешке материјалне ситуације саговорача, нити се ради о несразмери узајамних престација.

Погрешно је резонување ревидента и да се ради о фиктивном уговору. Фиктивни уговор се закључује само да би се створио привид као да је закључен без намере странака да произведе правно дејство. То се не односи на спорни уговор о јемству.

Како је утврђено да не постоје разлози због којих је ревизија изјављена као ни разлози на које пази по службеној дужности, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у првом ставу изреке.

Решавајући о захтеву туженог АЈ за накнаду трошкова ревизијског поступка ревизијски суд налази да трошкови настали подношењем одговора на ревизију не представљају нужне трошкове који би се досудили на терет тужиоца. Зато је применом одредбе члана 165. Закона о парничном поступку одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић